

bülten

TMMOB
Makina Mühendisleri Odası

Subat 2004

Sayı: 69

KAMUSAL ALAN, PİYASAYA TEM EDİLEREK DARALTILIYOR!

Çalışanlar ilgilendiren her konuda olduğu gibi Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasansı da tartışılmadan, hızla, TBMM Komisyonlarından geçirilmiş ve Meclis Genel Kuruluna sevk edilmiş durumdadır.

Hükümetin hazırladığı Kamu Yönetimi Temel Kanunu tasarısı, var olan sorunlara sermaye çıkarları ekseninde çözüm getirmeye çalışıyor. Yasa merkezi yönetimin kamusal alandaki sorunlarını çarpık bir biçimde ortadan kaldırmayı amaçlıyor, bu yasanın yürürlüğe girmesi halinde toplumun sorunlarının azalmak bir yana arttığı görülecektir.

Bu tasan, felsefesi Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü orijinli küreselleşme, özelleştirme, yerelleştirme politikalarından almıştır. Bu tasanyla emeğin mücadeleler sonucu kazanılmış haklarının, kamu hizmetlerinin ulusal merkezi yönetim ve siyasetten koparılıp küresel piyasaya bağlanması amaçlanmakta, kamu hizmet alanının daraltılması, dolayısıyla kamu iktidarının siyasal ve yönetsel düzeyde sermayeye devredilmesinin altyapısı oluşturulmaktadır. Özelleştirme ve yerelleştirme adı

altında neo-liberal uygulamaların kamusal alanı işgal etmesi anlamındaki bu yasa, benzer bir dizi yasanın da öncüsü konumundadır.

Tasan ile kamu hizmetleri ulusal planlama ve kamusal denetleme ilkelerinden uzaklaştırılmaktadır.

Hükümetin kamuoyuna açıkladığı tasan aslında kamu hizmetini "şirket" yönetimi mantığına dayandırmaktadır. Halbuki kamu hizmeti piyasa süreçlerine değil kamusal haklar, kamu yararı ve toplumsal adalet ekseninde verilmelidir.

Aksi halde demokratikleşme, bireysel haklar eksenini aşamayan, özgürlükleri piyasa süreçlerinin ötesine taşıyamayan bir söylemin ötesine geçemez.

Kamu hizmeti, doğası gereği kâr ve piyasa süreçlerinin dışında sadece kamu kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilebilir. Kamu hizmetinin genel ilkesi süreklilik, eşitlik, tarafsızlık ve ortaklaşmaktır. Bu ilkelerin kâr alanları içinde tanımlanması olanaksızdır.

Devamı 3. sayfada

TMMOB
Makina Mühendisleri Odası
Haber Bülteni
Ayda bir yayınlanır

Şubat 2004
Sayı 69

MMO Adına Sahibi
Emin KORAMAZ

Sorumlu Yazı İşleri Md.
S. Melih ŞAHİN

Yayma Hazırlayan
Emin G. UYSAL

Dizgi
Münevver POLAT

Basımevi
Kardelen Ofset
(0 312)435.37 90

Yönetim Yeri
Sümer Sk. 36/1-A
Demirtepe - ANKARA
Tel: (0-312) 2313159
Faks: (0-312)2313165
e-posta: mmo@mno.org.tr
<http://www.mno.org.tr>

içindekiler

TMMOB Sanayi Kongresi 2003 Sonuç Bildirgesi..... 4

MMO İzmir Şubesi "İşMerkezi"nin Açılışı.....8

GATS Nedir Bilgilendirme ve İletişim Sitesi Açıldı.....11

Oda Görüşü.....12

Konya'da Çöken Bina Değil, Zihniyet.....18

Basın Açıklamaları.....20

MMO Günlüğü.....23

MAKİNA MÜHEMDİSLERİ ODASI

Sümer Sk. 36 /1-A Demirtepe - Ankara

Tel : (312) 231 SO 23 - 231 31 59 Faks : (312) 231 31 65

e-posta : mm0@ttm0.org.tr <http://www.mno.org.tr>

ADANA ŞUBE
Adnan Kahveci Bulvarı
No : 37/A
01170
Seyhan - Adana
Tel: (322) 232 64 20/3 hat
Faks:(322)232 64 19
e-posta:adana@mno.org.tr

ANKARAŞUBE
Sağlık Mh.
Aksu Sk.
No: 9/9-11-12-13
Sıhhiye - Ankara
Tel: (312)430 36 20
Faks:(312)430 36 18
e-posta:ankara@mno.org.tr

ANTALYA ŞUBE
Meltem Mahallesi
3808 Sok. 3. Cad.
No : 20/1 Antalya
Tel: (242) 237 85 80
Faks : (242) 237 85 82
e-posta:antalya@mno.org.tr

BURSA ŞUBE
ElmasbahçelerMh.
Sabunevi Sok. Müh.İşh.
No:19 Kat:1
16230-Bursa
Tel: (224) 252 11 90
Faks:(224)2521194
e-posta:bursa@mno.org.tr

DENİZLİ ŞUBE
Uçancıbaşı Mh. 561 S.
No: 4 Kat : 3
Denizli
Tel: (258) 263 36 38
Faks: (258) 263 88 36
e-posta:denizli@mno.org.tr

DİYARBAKIR ŞUBE
Lise Cad. 2 Sok.
Aktaş 4 Apt.
K: 2 No:9
Diyarbakır
Tel: (412) 224 64 47
Faks : (412) 224 58 64
e-posta:diyarbakir@mno.org.tr

EDİRNE ŞUBE
Kocasinan Man.
Dr. Sadık Ahmet Cad.
No: 60 D: 1-2 Edirne
Tel: (284) 236 08 00-01
Faks : (284) 236 08 03
e-posta:edirne@mno.org.tr

ESKİŞEHİR ŞUBE
Cumhuriyet Mah. Cengizj
Topel Cad. Tersel Sok.
No.2 Kat: 6/15 Eskişehirj
Tel: (222) 230 93 60
Faks: (222) 231 38 54

GAZİANTEP ŞUBE
Değirmişem Mah.
Gazimuhtarpaşa Bul.
14 Nolu Sok. Efes İşMrk.
Kat: 2 - Gaziantep
Tel: (342) 230 52 92
Faks : (342) 230 52-92
e-posta:gaziantep@mno.org.tr

İSTANBUL ŞUBE
Katip Mustafa Çelebi Mh.
ipek Sk. Albayraklar işh.
No: 13 Beyoğlu
80080 - İstanbul
Tel: (212) 245 03 63
Faks : (212) 249 86 74
e-posta:istanbul@mno.org.tr

İZMİR ŞUBE
Atatürk Cad.
No:422/5-6
35220 Alsancak/İzmir
Tel: (232) 463 41 98
Faks:(232)422 60 39
e-posta:izmir@mno.org.tr

KAYSERİ ŞUBE
İnönü Bulvanı Yavuz
İşmerkezi Kat:5
Düvenönü/ Kayseri
Tel: (352) 320 47 33
Faks:(352)32047 34
e-posta:kayseri@mno.org.tr

KOCAELİ ŞUBE
Ömerağa Mh. Alemdar
Cad. Soydan İş Mrk.
No: 34 Kat: 3 D: 100
41300 İzmit/Kocaeli
Tel: (262) 324 69 33
Faks:(262)322 6647
e-posta:kocaeli@mno.org.tr

KONYA ŞUBE
Hazım Uluşahin
İş merkezi A Blok
No:120 Konya
Tel: (332) 238 52 70
Faks : (332)238 52 75
e-posta:konya@mno.org.tr

MERSİN ŞUBE
Gazi Mah. 1314 Sok.
Şimşek Apt. C Blok
Yenişehir-Mersin
Tel : (324) 327,38 00
Faks : (324)327 38 01
e-posta:icel@mno.org.tr

SAMSUN ŞUBE
İstiklal Cad.Yahya
Kemal Sok. No:12/9
Samsun
Tel: (362) 231 27 50
Faks: (362) 231 2751
e-posta:samsun@mno.org.tr

TRABZON ŞUBE
Uzun Sok. İntaş İşh.
No: 61 Kat: 3
Trabzon
Tel : (462) 322 14 77
Faks : (462) 321 77 69
e-posta:trabzon@mno.org.tr

ZONGULDAK ŞUBE
Gazipaşa Caddesi
Sümerbank İşh. No: 17
67000 Zonguldak
Tel: (372) 253 69 64
Faks: (372) 251 89 58
e-posta:zonguldak@mno.org.tr

Geniş idari ve mali özerkliğin yerinden yönetime özdeşleştirildiği yasanın yaklaşımı, siyasi katılım süreçlerini dışlamaktır. Özerk kurullara yaptığı vurgusuyla da devletin işlevini piyasa ajanına indirgemektedir. Yerinden yönetim siyasi olarak isabetli bir anlayışsa da, bunun kamusal niteliği önemlidir.

Kamu çalışanlarının iş güvencesini ortadan kaldırmaya, kamu çalışanlarının örgütlü mücadelesini yok etmeyi amaçlayan tasarı, çalışanları sözleşmeli ve kısmi zamanlı çalışanlar olarak bölmekte, çalışanların sosyal haklarını budamaktadır.

AKP bu tasarı ile, eğitim, sağlık, kültür, çevre, orman gibi toplumsal zenginliğin önemli unsurlarını il özel idarelerine veya belediyelere çarpık bir yönetsel anlayışla devretmektedir. Hizmetlerin görülmesinde performans, verimlilik ön plana çıkarken, bölgesel farklılıklar, kültürel yapı, toplumsal haklar göz ardı edilmekte, sivil toplum sadece iktisadi kimliğiyle anılmaktadır. Toplumun kamu hizmeti alanındaki siyasal kimliği yok sayılarak, siyaset ekonomi bağı bir kez daha temel kamu hizmetleri alanından koparılmaya çalışılmaktadır.

Sonuç olarak, toplumsal alanda gözlenen yoksullaşma ve yoksunlaşma süreci bu yasa ile daha da artacaktır. Yerinden yönetimle bütüncül toplumsal yönetim arasındaki çizgiyi kamu hizmetlerinin niteliğinden koparan anlayış; demokratik katılım, demokratik planlama ve demokratik denetimi dışlamakta, yerine karar süreci olarak sadece sermayeyi ve daha geniş anlamıyla piyasayı koymaktadır.

AKP'nin bu yaklaşımı demokratikleşme önünde bir engeldir. Adaletli, eşitlikçi, özgür bir toplumsal anlayıştan uzaktır. Neo- liberal politikaların peşinden sürüklenen AKP Hükümeti, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Yasa Tasarısını barındırdığı anti- demokratik unsurlarından arındırmak, kamusal yarar gözetilerek yeniden düzenlenmelidir. Aksi takdirde bu yasa tasarı geri çekilmelidir.

Odamız, işçi ve kamu çalışanları sendikaları konfederasyonlar, meslek kuruluşları ve demokratik kitle örgütleri ile birlikte bu tasarıyı geri çekilmesi, bu tasarı yerine halkımızın taleplerini içerecek gerçek bir reformun hazırlanması ve gerçekleştirilmesi için bir araya geliyor, sesini yükseltiyor.

Halkın çıkarlarına aykırı davrananlardan

Kamu hizmetlerini özelleştirenlerden,

Kamu arazilerini, ormanlarını talana açanlardan,

"katılımcılık" kavramının kullanılmasına karşın, ilgili kesimlerin görüşlerini dikkate almayanlardan, Hesap soracağız!

Demokratik Kitle Örgütlerinin, Sendikaların, Meslek Odalarının ve ilgili tüm toplum kesimlerinin görüşlerinin dikkate alındığı düzenlemeler yapılması için,

Halk için, kamu yararına politikaların hayata geçirilmesi için,

Hazırlanan bu tasarıya karşı çıkmak için

6 Mart'ta örgütlü gücümüzle Ankara'da alanlarda olacağız. Herkesi bu yasa tasarılarının geri çekilmesi için birlikte, omuz omuza olmaya çağırıyoruz.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu.**

TMMOB SANAYİ KONGRESİ 2003 SONUÇ BİLDİRGESİ

19-20 Aralık 2003 tarihlerinde Ankara Milli Kütüphane toplantı salonunda yapılan kongrenin sonuç bildirgesi aşağıdaki gibidir.

Küreselleşme, içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çok uluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır. Gelişmiş ülkeler mal, hizmet ve sermayeyi ülkeler arasında olağanüstü bir hızla dolaştırarak, gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini, sanayisini ve çalışanlarını büyük çapta etkilemekte, politik ve toplumsal dengeleri bozarak, gelir dağılımını kötüleştirmektedirler. Spekülatif sermayenin olağanüstü boyutlara ulaşarak verimli sermaye yatırımlarının önlediği, işsizliği arttırdığı, neden olduğu ekonomik krizlerin yıkıcı etkileri ile çalışanları yoksullaştırdığı açıktır. Özellikle son on yılda çalışanların sosyal hakları budanmış, ücretleri azalmış, refah düzeyi düşmüş ve tüm ülkelerde en üstte yaşayan %5 oranındaki kesim, büyük bir rantta ve sömürü artı değerine sahip olmuştur.

Küreselleşme aynı zamanda, tekellerin aşırı kâra dayanan birikimi için savaş, gerginlik, çevre sorunları, dünya kaynak ve değerlerinin yağması demektir. Bu talana karşı koymak isteyenleri yoketmek, temel strateji olarak çok uluslu şirketler tarafından benimsenen ana politikadır. Bu amaçla sendikasılaştırma, uluslar arası tahkim yoluyla, IMF/Dünya Bankası baskısıyla özelleştirme ve rant ekonomisini egemen kılma gelişmekte olan ülkelerin geleceğini ipotek altına almaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Son dönemlerde ekonomik göstergelerde gözlenen iyileşmelerin temelinde yatırım, teknolojik gelişmeler gibi nedenler değil iş gücü üzerindeki baskılar yer.

almaktadır. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Bu durumdan mühendisler de büyük çapta etkilenmektedir.

AB'ye üye olma sürecinde, gümrük birliğine geçişte olduğu gibi, uyum paketi yürürlüğe konmakta, sanayi tesisleri Avrupa'nın taşıeronu olarak düşük katma değerli ürünlerle ihracata zorlanmaktadır. Teknoloji düzeyini artıracak, AR-GE çalışmalarını hızlandıracak, yeni ürün veya ürün geliştirmeye dayalı bir araştırma politikası saptayacak, mühendisleri verimli, üretken ve söz sahibi kılacak bir yapılanmaya engel olunmaktadır.

İşte böyle bir dönemde toplanan TMMOB Sanayi Kongresi 2003'ün amacı, "Küreselleşme ve AB Süreçlerinin Ülke Sanayi ve Mühendislerine Etkileri"ni tartışmaya açmak, sorunları ortaya koymak sanayileşmenin geleceğine yönelik önerileri tüm boyutlarıyla ele almak olarak belirlenmiştir. Etkinlik 2001'de yapılan "Küreselleşme ve Sanayileşme" kongresinin devamı olup yine küreselleşme ve AB sürecindeki sanayinin ekonomik, toplumsal, teknik, teknolojik faktörlerini irdelemektedir. Kongrenin bu amaca yönelik kapsamı;

- Sanayi Kongrelerinin Tarihsel Geçmişi
- Türkiye Sanayiinde Vizyon 2023'ün Önemi
- Türkiye'de AR-GE ve İnovasyonu Zorunlu Kılan Nedenler ve Mühendislik Misyonu
- AB Sürecinde Teknoloji ve Teknoloji Politikaları
- AR-GE Çalışmalarında Üniversite-Sanayi İşbirliği

- Türkiye AB İlişkileri Çerçevesinde Sanayide Mevzuat Düzenlemeleri
- AB Sürecinde İstihdam, İşgücü Piyasaları, Çalışma Yaşamı ve Sendikal Hareket
- Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımlarının Ülke Sanayi ve Mühendislere Etkileri
- Küreselleşme, Sanayileşme ve Mühendisler
- Yabancı Sermaye Katma Değer, Dışa Bağımlılık İlişkileri
- Sanayi ve Çevre, Mevzuat, Sanayiciye Gelen Çevre Yükümlülükleri, Vizyon 2023 Teknoloji Öngörülere İçinde Sanayi Çevre İlişkileri
- Sektör Araştırmaları (Makina İmalatı Sektörü dahil yedi sektör araştırması)

olarak tespit edilmiş ve kongre bu konuları ayrıntılı olarak inceleyerek tartışmıştır.

Makina Mühendisleri Odası tarafından TMMOB adına düzenlenen Sanayi Kongresi 2003, 19-20 Aralık tarihlerinde Ankara Milli Kütüphane toplantı salonunda toplandı. Bu kongre kapsamı içinde yapılan 'TMMOB Sanayi Kongreleri Düünden Geçmişe" başlıklı sunumda 2001 yılından 1962'ye kadar gerçekleştirilen 13 kongre değerlendirilmiş ve 200 sayfalık bu çalışma katılımcılara Oda yayını olarak dağıtılmıştır. Kongrede toplam 21 bildiri ve sektör araştırmaları oturumunda 7 sektör Araştırma Raporu sunuldu. İki gün süren etkinliğin son oturumu ise tartışma ve sonuç bildirgesi için önerilere ayrıldı. TMMOB, MMO ve Yürütme Kurulu başkanlarının konuşmaları ile kongre kapandı. İlginin ve katılımın hiç azalmadığı kongremizde tartışmalar ve bildiriler ile kapsamı belirlenen konular her yönüyle incelendi ve öneriler sunuldu.

Kongre sonunda, bildiri, araştırma ve tartışmalarla ortaya konan saptamalar doğrultusunda oluşturulan sonuç ve öneriler aşağıda belirlenmiştir.

- Ülkenin kalkınması, işgücünün tam istihdamı, refah düzeyinin artırılması ve çalışana insanca

yaşama koşulları sağlanması için en önemli olgu sanayileşmedir. Ülke kaynaklarının etkin ve doğru kullanıldığı, sanayiye ayrılan yatırım paylarının artırılarak tüm bölgelere yayıldığı, çevre faktörü ihmal edilmeksizin, teknolojinin düzeyinin geliştirilerek yüksek katma değerli ürüne öncelik verildiği, mühendisin yatırım ve üretimde söz sahibi olduğu bir sanayileşme politikasının yürürlüğe konulması zorunludur.

- Gümrük Birliği sürecinin ardından başlayan ve ülkedeki tüm toplumsal, ekonomik yaşamı büyük ölçüde etkisi altına alan AB'ye aday olma sürecinin doğru değerlendirilmesi önemlidir. AB adaylığı sürecinde ülkemizin kaynak, sanayi ve insan potansiyelinin öncelikle ele alınması ve 2023 vizyonunda bu önceliklerin yer alması öngörülmelidir. Gümrük Birliği; yatırımların sanayiye yönelmesini önlemiş, ülkede ithal malların tüketilmesini sağlayarak atıl kapasite ve maliyet enflasyonu yaratmıştır. Ayrıca ülkemizdeki sanayileşme politikalarında büyük ölçüde engel teşkil etmiştir. AB'ye geçiş sürecinde sanayi yeniden yapılanmak zorundadır.

- Ülke sanayinin önceliklerinin saptanmasında ve yeniden yapılanmasında, teknolojik gelişimi, üretim süreçlerinin yenilenmesini ve ürün geliştirilmesini sağlayarak ve yeni ürün tasarımına yönelik mühendislik yapısını kuracak AR-GE çalışmaları teşvik edilmelidir. Ülkemizde AR-GE faaliyetlerine ayrılan payın eşik değer olarak kabul edilen GSMH'nın %1'i seviyesine getirilmesi zorunludur. İnovasyon (yenilikçi gelişmeler) ve AR-GE çalışmalarında Altıncı Çerçeve Programı fonlarından yararlanılmalıdır.

- Üniversite, sanayi, meslek odaları ve sektör kuruluşları arasında işbirliği yapılması, sanayinin sorunlarının tartışılması ortak çalışmaların oluşması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için zorunluluktur. Bunun örneklerinin olumlu etkileri kongrede ortaya konulmuştur.

- Avrupa Birliği'ne yönelik uyum yasalarında Teknik Mevzuatın AB'ye göre düzenlenmesi, tek taraflı bir baskı aracı olmaktan kurtarılmalıdır. Türkiye koşulları, sanayinin yapısı, firmaların finansal bunalımı ve ihracat olgusu birlikte değerlendirilmeli ve ürünlerin, Avrupa'nın taşeronluk anlayışı ve fason işleme sistemine göre imalatı önlenmelidir. Yüksek katma değerli sanayi ürünü, ihracatta temel kriter olarak belirlenmelidir.
- Küreselleşmenin mantığı gereği, AB sürecinde özelleştirilmelerin hızlandırılması baskısı kamuya ait tesislerin yok pahasına satılmasına ve karlı pek çok kuruluşun talan edilmesine, kaldı ki özelleştirmeden sağlanan gelir, özelleştirme için yapılan masrafları dahi karşılamamaktadır, doğal kaynaklarımızın uluslar arası tekellerin eline geçmesine, sanayi ürünleri üreten mevcut fabrikaların çok uluslu sermaye kuruluşlarının eline geçmesine, istihdam hacminin daralmasına, dolayısıyla bilimsel, teknolojik gelişmelerin engellenmesine neden olmaktadır. Devletin vergiden yoksun kalmasına fırsat vermektedir. Bu uygulamaların ülkemizdeki son örneklerini TEKEL ve Seydişehir Alüminyum olarak vermek mümkündür. Dolayısıyla Seydişehir Alüminyum Entegre tesisleri ve TEKEL'in yağmalanmasına engel olunmalıdır.
- Türkiye'nin stratejik tesisleri, TEKEL, TÜPRAŞ, PETKİM, TÜRK TELEKOM, Seydişehir Alüminyum vs. özelleştirme adı altında çok uluslu şirketlere peşkeş çekilmektedir. Ulus arası emperyalist tekeller IMF, Dünya Bankası ve DTÖ aracılığıyla gelişmekte olan ülkelere yapısal uyum politikaları dayatılarak bu ülkelerdeki kamu yatırımlarının özelleştirilmesini hızlandırmaktadırlar. Dünya tekellerinin ve çok uluslu şirketlerin egemenliklerinin bu düzeye ulaşmasının demokrasideki olumsuz etkilerini de gözden ırak tutmamak gerekir.
- Doğrudan yabancı sermaye yatırımları; Türkiye'de sanayinin tüketim malları sektörüne, turizme,

bankacılığa, sigortacılığa yani üretken olmayan, istihdamı daha karlı alanlarına gelmekte ve pek çok firmayı ucuza kapatmaktadırlar. Bu durum da dahil her türlü avantaj sağlayacak kolaylıklar yapılmakta, çalışma teknoloji bölgeleri yasası, serbest bölgeler yasası, yabancı sermaye yasası ile talan hızlanmaktadır. Ülkemizde doğrudan yabancı sermaye yatırımları yeni yatırımlar olmayıp daha çok mevcut firmaların çok uluslu şirketler tarafından satın alınması şeklinde karşılık bulmaktadır. Bunun da istihdama ve yatırımın arttırılması konusunda olumlu bir etkisinin olmadığı açıkça görülmektedir.

- Halen üretim yapmakta olan tesislerin çevreye zararını önleyecek mevzuat ciddi bir biçimde ele alınmalı, sorumluluk kargaşası önlenmeli ve uygulamada devletin teşviki esas alınmalıdır. Sürdürülebilir kalkınmanın ülkemize yansımaları, çevre mevzuatı ile birlikte düşünülmelidir.
- Küreselleşme sürecinde, işgücü üzerindeki pazarlıklar hızlanmış, sendikaların gücü iyice sınırlanmış, emek haklarının düşük ücretle baskılanması yasal zemine oturtulmuştur. Böylece Türkiye'nin ucuz emek cenneti olmasıyla birlikte sanayide katma değer içindeki ücret payının asgariye düşürülmesi planlanmıştır. Nitekim son beş yıl içinde hem işçi başına düşen katma değer, hem de çalışılan saat başına düşen katma değer artışı oldukça düşük kalmıştır.
- İncelenen sektörlerde ortaya çıkan tablo, gelinen noktanın sanayileşme yönünden iç açıcı olmadığını vurgulamaktadır. Kimya sanayi, küçük ölçekli tesislerin egemen olduğu, ilaç, kozmetik, plastik ürünler temizlik ürünleri, ana kimyasalların belli başlı alt sektörleri oluşturduğu bir sektördür. Dünya ticaretinde yüksek katma değerli ürünler organik kimyasallar iken, Türkiye'nin ihracatı inorganik kimyasallara (parfümeri, kozmetik, temizlik maddeleri gibi) ve plastiklere dayanmaktadır. Bunlar düşük katma değerli ürünlerdir, ithalatta ise organik kimyasal ürünler yer almaktadır.

• Tasarımdan başlanacak tüm üretim ve hizmet süreçlerinde kalitenin ve verimliliğin artırılması için KOBİ'lerde mühendislerin istihdamının teşvikine yönelik ilgili bakanlıklara yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

• Dünyada çok büyük önemi olan ve yüksek teknolojinin uygulandığı biyoteknoloji ürünleri pazarı, Türkiye'de 960 milyon dolardır (Dünya pazarının %0,4'ü oranında). Demir-çelik sektörü ise dengesiz bir şekilde gelişmiştir. Bugün yaklaşık 11 milyon ton uzun ürün fazlası, 3 milyon ton yassı ürün kapasite açığı vardır ve hurdaya bağımlılık nedeniyle net demir-çelik ithalatçısıdır. Vasıflı çelik üretimi ise çok azdır. Burada da yüksek katma değerli ürüne geçebilecek şekilde yeni yatırımlar yapılmalıdır. Gıda sanayi ise genel olarak ihracata dönük bir potansiyel taşımaktadır. Ancak maliyetlerin dünyada düşüş göstermesi, rekabetin sınırlı kalmasını ve ihracatın istenilen düzeye çıkmasını önlemektedir.

• Alüminyum sanayi, ihracatın ithalatı karşılama oranı %77 olup, üretim Seydişehir Alüminyum Entegre Tesisleri ile özel sektör tesislerinde yapılmaktadır. Ancak Seydişehir'in özelleştirme programına alınması, sektörü bütünüyle çok uluslu şirketlere teslim etmek demektir. Türkiye madencilik sektörü ise maden rezerv kaynakları itibarıyla dünyada önemli ülkeler arasında yer almakta işletilmesi sınırlı olan bir yapıyı oluşturmaktadır. Bor, bentonit ve perlit rezervleri bir hayli fazladır. Ancak yanlış politikalar nedeniyle madenler üzerinde "talan"a dönük uygulamalar sürmektedir.

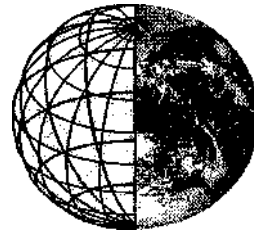
• Makina imalatı sanayi, tüm sanayi sektörlerine yatırım mali (makina, donanım, alet, takım, tertibat) veren bir mühendislik sektörüdür. Ancak bu sektör de AB ile rekabet edebilecek düzeyde bir yapıya sahip değildir. Teknolojik düzeyi düşüktür. Yüksek katma değerli malların ihracat içindeki oranı %5'i bulmaktadır. AR-GE harcamaları şirket cirolarının %0,8'ini aşmamaktadır. Sanayi

girdilerinin ortalama %60'ı yurtdışından gelmektedir. Sektörde ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %30,6'dır. İhracatın dünya içindeki payı %0,6'dır. Bununda önemli bir kısmı fason üretim olmaktadır. Sektör AR-GE çalışmalarını ön plana alarak özgün ürün imal etmek zorundadır. Nitelikli işgücü ve mühendis istihdamı, kalite-maliyet optimizasyonu, AR-GE alt tabanının oluşması için gereklidir.

• Gelişmiş ülkelerdeki geri teknolojilerin gelişmekte olan ülkelere ihracı ve kullanılmış ikinci el makina ithalatı ülkemizdeki AR-GE ve inovasyon çaba ve çalışmalarını engellemekte olup, bu eğitim nedeni ile yüksek katma değer ve teknoloji üretme yeteneği geliştirilememektedir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ikinci el kullanılmış makina ithalatını engelleyici yasal düzenleyici tedbirler almalıdır.

• Makina imalat sektörü içerisinde giderek önem kazanan hidrolik-pnömatik ekipmanların ulusal ve uluslar arası standartlara uygun olmayan kalitesiz ve satış sonrası teknik hizmet desteği bulunmayan ürünlerle karşı karşıya bulunması nedeniyle standartlara uygun üretim ve satış yapan yerli üretici ve ithalatçının haksız rekabet ortamında kalmasına sebep olmaktadır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının tüm ürünlerde standartlara uygunluk koşullarını güncelleyerek denetimi artırması gerekmektedir.

• Gelişen teknolojiler istihdamı gitgide daraltmaktadır. Bu nedenle istihdam politikaları teknolojinin gelişmesiyle birlikte ele alınmalı, alternatif bir istihdam politikası oluşturularak hayata geçirilmelidir.

MAKİM MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ "İŞ MERKEZİNİN AÇILIŞI VARILDI"

İzmir Şube "İş Merkezi"nin Açılışı

Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesinin Oda Merkez ve birimlerinin katkılarıyla İzmir'de yapımını sürdürdüğü İş ve Kongre Merkezinin İş Merkezi bölümü 24 Ocak 2004 tarihinde Şube Genel Kurulunun yapıldığı gün açıldı. Odamız ve İzmir'e çağdaş bir sosyal, kültürel etkinlik, kongre ve iş merkezi kazandırmak amacıyla projelendirilen ve 1998 yılından bugüne yapımı devam eden merkezde;

- 850 kişilik çağdaş kongre merkezi. Bu merkezin kapasitesi yapılacak düzenlemelerle 1300 kişiye çıkarılabilir.
- 4 Adet 200 ve 100 kişilik çok amaçlı (tiyatro, sinema vb.) toplantı salonları,
- Her türlü fuar-sergi organizasyonunda kullanılacak 4.500 metrekare kapalı sergi alanı,
- Kapalı ve açık alanda projelendirilmiş 750 kişilik teras restoran,
- 240 araç kapasiteli kapalı otopark,
- MMO İzmir Şubesi'nin kullanımına yönelik 2 bin metrekare alanda projelendirilmiş dört teknik laboratuvar, eğitim salonları ve idari büroları yer almaktadır.

Mühendislik mimarlık alanında ürün ve hizmet üreten kişi kurum ve kuruluşlarla meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarına satışa sunulan 50 ve 100 metrekarelik 110 adet büronun ve ayrıca show-room'ların satışına ise devam edilmektedir. Bina

Anadolu Cad. No: 40 Bayraklı-İzmir adresinde yer alıyor.

İş Merkezi'nin açılış töreninde sırasıyla MMO İzmir Şubesi Başkanı Doğan Albayrak, MMO İzmir Şubesi eski başkanı Fasih Kutluay, MMO İzmir Şubesi Kurucu Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem Bulgun, MMO eski başkanı Mehmet SOĞANCI, MMO Başkanı Emin KORAMAZ ve TMMOB Başkanı Kaya GÜVENÇ söz aldılar.

MMO İzmir Şubesi Başkanı Doğan Albayrak konuşmasında özetle şunları söyledi;

"1997 yılında arsa alımı ile başlayan bir büyük düşün önemli bir bölümünün gerçekleşmesini kutlamak amacıyla bugün buradayız. Ege'nin imbatına karşı körfezin merkezinde yükselen binamız, gerçeğin İzmir'ine ve nesiller boyu üyelerimize Odamızın bir armağanı olacaktır. Ülkemiz 1999 ve 2001 yıllarında iki büyük ekonomik kriz yaşadı ve tüm kuruluşlar gibi bizi de derinden etkiledi. Bu büyük proje de

krizlerden olumsuz etkilendi. Makina Mühendisleri Odası Örgütü tüm üye ve birimleriyle bize destek verdi, moral verdi ve projeye sahip çıktı. Başta Oda Genel Merkezi olmak üzere, Şubelerimizin ve Odamızın tüm birimlerinin moral destekleri ve katkılarıyla bugünlere geldik ve bu desteklerle, bu moralle projeyi tamamlayacağız.

Odamıza ve gelecekte kongreler ve fuarlar kenti olmasını özlediğimiz İzmir'imize bu önemli altyapıyı kazandırmaktan onur duyuyoruz, inşaat çalışmalarımız hızla sürmektedir. 18 Ocak 2003 itibarıyla betonarme kısmı tamamlandı. 68.0 metre çatı kotuna ulaşıldı. Asansör, Mekanik Tesisat ve Elektrik Tesisatı ihaleleri tamamlandı ve imalat çalışmaları sürüyor. Bu süreçte projeye katkı koyan proje müellifleri, teknik danışmanlar ve yükleniciliği üstlenen başta GENTAA.Ş. ve ekibine olmak üzere MAR A.Ş. KONE A.Ş. firmalarına ve tüm emeği geçenlere özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum."

Binanın arsa alımının gerçekleştirildiği 1994-1996 döneminde MMO İzmir Şubesi Başkanı olan Fahri KUTLUAY ise yaptığı konuşmada özetle şunları söyledi;

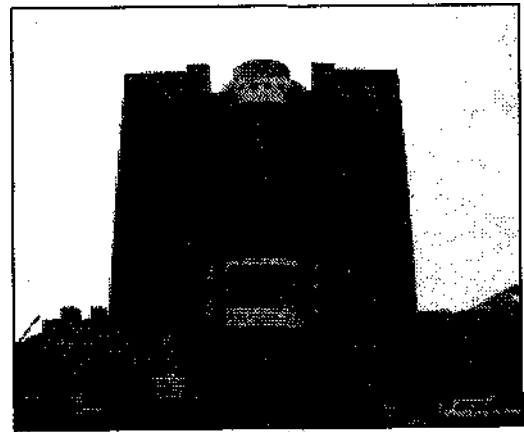
"Bugün içinde bulunduğumuz bina 10 yıl önce bir hayal olarak doğdu. Bu hayali adım adım gerçekleştirebileceğimizi hissetmiştik. Çalışmalara başladığımızda hayalimizin bu kadar büyük olduğunun farkında değildik. Biz hayal ettik ve başlattık, bizden sonraki yönetimler onu gerçeğe dönüştürdü. Ben bu hayalin gerçekleşmesinde katkı da bulunan tüm kişi ve kuruluşlara, TMMOB'ye, Oda Genel Merkezine ve birimlerine ciddi katkıları için teşekkür ediyorum. Hem İzmir'in hem de Odamızın böylesi bir altyapı ihtiyacı vardı."

MMO İzmir Şubesi Kurucu Yönetim Kurulu Başkanı ve Bina Kazandırma Komisyonu Üyesi Ekrem BULGUN açılışa katılanlara teşekkür ederek başladığı konuşmasında özetle şunları dile getirdi;

"İnsanın hayatında gurur duyduğu olaylar vardır. Eşiyse, ailesiyle gurur duyar. Benim üçüncü olarak gurur duyduğum Makina Mühendisleri Odası çalışmalarıdır. MMO yıllardır gurur duyduğum Türkiye'deki ilk çalışmaları yapıyor. Odanın böyle bir komplekse sahip olması dünyada enderdir. Bilemediğiniz kadar zor bir iştir. Bunu İzmir Şubesi ve MMO Merkezi başarmıştır. İzmir'de 1969'da 160 bin liraya bina satın aldık. O zaman Ege'de 180 civarında üye vardı. Şimdi yalnızca İzmir'de 5000'i aşkın üyemiz var. İşte bugün beni gururlandıran tablo budur."

Makina Mühendisleri Odasında 4 dönem başkanlık yapan Mehmet SOĞANCI ise özetle şunları ifade etti;

"Yaşantımın duygu yüklü olan günlerinden birini bugün burada yaşıyorum. Buraya, bu anı yaşamaya ve geçmiş sorumlulukları nedeniyle ile Odanın tarihi bir gününe, tanıklık yapmaya geldim. Bu bina ile ilgili karar alma süreçlerini birlikte yaşadığım arkadaşlarım adına, Oda yönetiminde bulunan anlayışın içinde yer alan arkadaşlarıma adına tanıklık yapmaya geldim. Dönemin ve Odanın efsane sekreteri, şimdiki Oda Başkanı Emin KORAMAZ adına, birlikte Oda Yönetimini paylaştığım Ali Ekber, Melih, Tahsin, Haydar, Ahmet ENİS, Mustafa ve diğer arkadaşlarım adına tanıklık yapmaya geldim. Antep'ten Ali PERİ, Adana'dan

Yusuf TEK, Diyarbakır'dan Semih, Denizli'den Uğurhan ve Fatih, Eskişehir'den Erhan ve Zeki, Zonguldak'tan Tufan, İstanbul'dan Üzeyir, Zeki, Tevfik ve Asar, Edirne'den Ahmet DERELİ ve artık gönlümüzde olan Sevgili Ali KARAHAN adına ve onlara Odadaki arkadaşın adına tanıklık yapmaya geldim. On yıl önce örgütün olumlu birikimleri üzerine başlattığımız güç, zorlu ama onurlu ve keyifli tarihi yürüyüş içinde bizimle birlikte olan ve her zaman dik duran arkadaşlarım adına tanıklık yapmaya geldim. Bugün burada olanlarla birlikte tanıklığa ortak olmaya geldim. Sizler de bu tarihi güne tanıklık ediyorsunuz.

Bu bina ne anlama gelir? Bu binanın esas anlamı "birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme" anlayışının hayata geçirilmesidir. 96'da örgütün iç dinamiklerini ortak paydada buluşturarak birlikte kabul ettiğimiz ve yaşama geçirilmesinde çok titiz davrandığımız Oda Çalışma İlkelerinde örgütümüzü özetle şöyle tanımlamıştık. Bu örgüt emekten ve halktan yanadır, anti-emperyalisttir. Örgütsel bağımsızlığım her koşulda korur. Kararlarını demokratik merkezîyetçi yöntemlerle alır. Bir yandan meslek alanları üzerinden ülke gerçeklerini sorgularken, öte yandan mesleki denetimin ön koşulu olan üyelerin uzmanlaştırılmasına yönelik çalışmaları ön planda tutar. Üye sorunlarının toplumun sorunlarından ayrı tutulamayacağını her çalışmasının eksenine koyar. Oda çalışma İlkelerinde çizilen bu yol haritasının gereği olarak bu örgütün ve yöneticilerinin gerçekleştirdikleri ve rutine döndürdükleri bugün ortadadır; Her çalışma döneminde gerçekleştirilen otuza yakın ulusal büyüklükte etkinlik. MİEM ve onbinlere ulaşan eğitime katılım. Her dönem elliye yakın çeşitte çlibini aşan kitap, özveri ile çıkanlar periyodikler, Şubelerin inanılmaz özverili çalışmaları. Hepimizin demokrasi alanları, nefes alma noktaları olarak gördüğümüz ve ülke çapında örgütlü olduğumuz her

noktada alman kırktan fazla yer. Ve esas olarak bir meslek odası olan yapının "ben çağımdan ve insanlıktan yanayım" diyerek genelde veya yerelde Türkiye demokrasi mücadelesinde yer alışı. İşte bu bina anlayışın ürünüdür, bu anlayışın projelerinden biridir.

98'de temel atma töreninde "bu binanın siyasal sorumluluğu Oda Yönetim Kurulu üzerinedir. Bundan böyle bu bina ile olası bir sorunun muhatabı İzmir Şube Yönetim Kurulu değil, Oda Yönetim Kurulu ve onun Oda anlayışdır" demiştim. Şimdi altını çizerek söylüyorum; "İzmir Şube Yönetim Kurulu hakkında, bu bina ile ilgili olarak kendine verilen yetkinin kullanımında bugüne dek bize ulaşan hiçbir olumsuz konu ya da soru olmamıştır. Bunu da burada büyük bir onurla söylüyorum."

Bu bina, Oda'nın geçmiş dönemleri ile hesaplaşmasıdır. Yıllardır bize dayatılan Metropol binası ile hesaplaşmadır. Bir yeninin ifadesidir. Dışlanmışların, kenarda duranların, bizimkilerin, bir başka Türkiye var diyenlerin, sistem muhaliflerinin, bir şey yapamazlar denilenlerin; yaptıklarının ve neler yapabildiklerinin ifadesidir. Bu bina böyle algılanmalıdır.

Bilirsiniz çizgi roman kahramanıdır: Haset kurbağa. Bunlardan Birlik ortamında, TMMOB ortamında bolca bulunur. Yıllardır bu bina için Oda başkanlığım döneminde rantçı Oda ve rantçı Oda başkanı diyenler, haset kurbağalan, şimdi bugün bir yerlerde çatlıyorlar. Bunu biliyorum ve bu kurbağalıktan vazgeçin diyorum.

İzmir Şube'ye: Bu binayı düşünenlerin, önerenlerin, karar alanların, karar verenlerin, bu binayı çizenlerin, bina için uykusuz kalanların, temelinden çatısına gezinenlerin, denetleyenlerin, yapanların eline, ayağına, yüreğine sağlık olsun.

Her yerde söylüyorum. Dışandan bakanlar sanırlar ki, bu örgüt bir büyük vektörün yörüngesinde

gidiyor. Bu kimi zaman Oda başkanıdır, kimi zaman en çok delegeye sahip Şubedir, kimi zaman yönetmeliktir, Oda danışma kuruludur ve başka bir şeydir. Aslında böyle düşünenler yanlış düşünüyor. Aslında bu Oda'da işler tüm vektörlerin bileşkesinde, yani en büyük vektörün yörüngesinde gider, bu Oda onun için büyüktür. Bu da böyle bilinmelidir.

Makina Mühendisleri Odası Başkanı Emin KORAMAZ ise kısa konuşmasında özetle şunları vurguladı;

"Bugün Uğur Mumcu'nun hain bir pusuyla aramızdan koparılışın yıl dönümü. Başta Uğur Mumcu olmak üzere demokrasi ve aydınlık bir dünya yolunda tüm kaybettiklerimizi sevgi ve dostlukla anıyorum.

Sayın Mehmet SOĞANCI bana söyleyecek söz bırakmadı. Makina Mühendisleri Odası bu bina ile örgütlülükle neler yapılabileceğinin çok güzel bir örneğini sergilemiştir. Bundan sonra görev İzmirliyle düşmektedir. Satışa sunulan büro ve show-roomlardan İzmirliyle ihtiyaçlarını karşılayarak Kongre Merkezinin de hızla tamamlanmasına destek vermelerini diliyoruz. Ben

binanın Odamıza ve İzmir'e kazandırılmasında emek veren, destek veren tüm kişi, kurum ve kuruluşlara bir kez daha Odamız adına teşekkür ediyorum."

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısını protesto amacıyla sendikaların ve Oda örgütlerinin düzenlediği mitingden gelerek açılışa katılan TMMOB Başkan Kaya GÜVENÇ ise özetle şunları söyledi;

"24 Ocak yakın tarihimizde iki önemli olayla anılıyor. İlki 24 Ocak kararları. Bildiğiniz gibi bu kararlar ülkemizin tekelleri sermayeye sınırsız, koşulsuz teslimini ifade etmektedir. Diğeri ise Uğur Mumcu'nun katlidir. Uğur Mumcu yine hepimizin bildiği gibi 24 Ocak kararlarına ve ülkemizdeki karanlığa karşı mücadele veren bir dost, bir aydınlı.

Bugün ise İzmir'de bu güzel açılışın yıldönümü olarak da anılacak. Daha aydınlık, demokratik, adil bir dünyanın kurulmasını isteyenleri birlikte İzmir'de gerçekleştirdikleri bu yapının anlamı bu tarih itibarıyla daha da büyüktür. İzmir'in aydınları, emekçileri, İzmir'in ve ülkemizin düşün, bilim, sanat ve kültür dünyasına böyle bir yapının kazandırıldığı gün olarak da anacaklar 24 Ocak'ı. Ben bu yapıda emeği geçen herkesi sizlerle birlikte alkışlıyorum."

bilgilendirme ve iletişim sitesi açıldı...

Bir süredir TMMOB bünyesinde hazırlanan sürdürülen <http://www.gatsnedir.org> bilgilendirme ve iletişim web sitesi açıldı.

Site aracılığıyla, GATS (Hizmet Ticareti Genel Anlaşması) hakkında bilgilere ve bu süreç hakkında yapılan çalışmalara ulaşmak mümkün olacak.

GATS hakkında bilgi eksikliğinin yoğun bir biçimde hissedildiği saptamasından yola çıkılarak hazırlanan sitenin, konu hakkındaki ilgililerin katkılarıyla geliştirilmesi hedeflenmektedir.

OTOMOTİV ve YAN SANAYİİNDE YAŞANAN GELİŞMELER

Giriş

Dünyada ilk otomobil üretimine 18. yüzyılda başlanmış, daha sonra 1900' lü yıllarda ABD' de, 1940' lı yıllarda ise Avrupa' da sırasıyla seri üretimlere geçilmiştir. Otomotiv sanayinin kurulmasıyla birlikte geliştirilmiş olan "Kütlesel üretim" modeli, süreç içerisinde ekonomide ağırlığını arttırmış ve sektörün önder bir güç olarak sanayileşmiş ülkelerde sürükleyici bir niteliğe kavuşmasını sağlamıştır. Sektörün ekonomideki sürükleyici etkisi, ekonominin diğer sektörleri ile olan yakın ilişkisine dayanmaktadır. Otomotiv sanayi, demir-çelik, petro-kimya, lastik gibi temel sanayi dallarında, başlıca alıcı ve bu sektörlerdeki teknolojik gelişmelerin de sürükleyicisi konumundadır. 1990' lı yıllardan günümüze kadar geçen süreç içerisinde empyal ülkelerde ulaşılan sermaye birikiminin boyutu yeni ekonomik yönelimlerle birlikte tüm ekonomik sektörler gibi otomotiv sektörünü de büyük çapta etkilemiş ve uygulanan küresel politikalar sonucunda merkez ülkelerdeki teknoloji ve bilgi üretimi geliştirilmiş, çevre ülkelerde ise klasik/emek yoğunluklu sanayi üretimi taşeronlaştırılmıştır. Kapitalist küreselleşme politikalarının günlük hayatın en küçük hücrelerine sızdığı bu süreçte, ulus ötesi konuma ulaşan sermaye tüm dünyayı tek bir mekan olarak tanımlayarak ulus ötesi sermayenin hizmetine sunmakta ve dünya ölçeğinde geliştirdiği uluslar arası finans kuruluşlarının baskı ve örgütlenmesi ile ulusal ve uluslar arası antlaşmalarla kendini kısıtlayacak yükümlülüklerden arındırmaktadır. Dünya para, kredi, döviz, bono ve hisse senedi piyasalarının hacimleri; bankacılık sektörünü yeni örgütlenme modelleri ile hükümetler üstü bir güce ulaştırarak, dünya ekonomisindeki korumacı yapıları da tasfiye etmeye yönelik operasyonlarla dokunulmazlık kazanmaya başlamışlardır.

Ülkemizin de imzalamış olduğu GATS, tahkim yasası, gümrük duvarlarının kaldırılması, endüstri bölgeleri girişimleri de bu uygulamalara birer örnektir.

Küresel ölçekte kendi yarattığı her krizi, yeniden yapılanma politikaları ile aşan sermaye; yetmişler krizi ile beraber son 30 yıl boyunca kendisi için ciddi sorunlara neden olabilecek krizleri de yeniden yapılanma politikaları ile aşmayı sürdürmüştür. Zaman ve mekan kullanma tarzındaki değişiklikler mali sermayenin üstünlüğü ile sonuçlanmış, maddi büyüme, mali büyümeye doğru evrilmiştir. Mali sermaye gerçek üretim karşısında özerklik kazanarak büyürken, bu süreç aynı zamanda gelmekte olan yeni krizlerin de habercisi olmuştur. Yaşanan her kriz sonrası güçlenen üretim ve tüketim, son dönemlerde ulusal bağımlılıklarından armdınlarak şirketler hegemonyasında tekelleştirilmiş, mal, para ve bilgi dolaşımı ile sınırsızlaştırılarak ulusal coğrafyadan ulus ötesine taşınmıştır.

Üretim Sürecinin Gelişimi ve Yeni Yönelimler

Kapitalist üretim sürecinde uygulanan Fordist-Keynesçi üretim-tüketim modeli fabrika zemininde esnekleştirilmiş ve esnekleştirme baskısı tüm dünyaya taşınmıştır. Günümüzde informelles tirmenin yoğunlaştırılması ile sermaycyoğun/emek-yoğun işletmelerdeki kitle üretimi; götürü yollarla, taşeronluk veya fason üretimlerle manifaktür dönemini andırır üretim biçimlerine dönüştürülmeye başlanmıştır. Üretim talep tarafından yapılandırılırken, işyerindeki işbölümü ve teknolojiler tür, miktar ve gerektirdiği üretim süreci bakımından değişken olan ve söz konusu talebin eksiksiz, kusursuz ve zamanında karşılanacak biçimde tasarlandığı bir sürece dönüştürülmüştür.

Burada sürekli farklılaşan ve yenilenen talep; zamanında ve sırrı hata ile karşılanmaktadır. Üretim sürecinin değişik etapları kesintisiz olarak birbirine eklenmekte, durmaksızın akan, tüm süreçlerdeki ve etaplardaki stoklar ve envanterler kaldırılmakta kalite kontrolü nihai kontrol olmaktan çıkarılıp sürecin bütününe yedirildiği ve aksamaların anında giderildiği bir sistem hayata geçirilmeye çalışılmaktadır.

Süreç içerisinde bilginin üretimi, işlenmesi ve satışı da metalaşarak bir endüstriye dönüştürülmüştür. Bilgi yönetimi kendi bünyesinde örgütlenerek, işletmenin en hayati bölgesini işgal etmiştir. Bu durum entelektüel emeğe olan talebi arttırmakta ve mühendis de bu safta yer almaktadır. Bilgi sürade eskitilmekte ve bir takım beceriler hızla devre dışı kalmaktadır.

21.yüzyıl dünyasında emek süreci dikey, hiyerarşik ve merkezi örgütlenmesini, yatay, ademi-merkeziyetçi bir yapıya terketmektedir. Bu yapıda her işçi, işbölümünün belirli bir birimini oluşturan takım ve ekip üyesidir. Bu takımlar kendi iç disiplinlerini sağlayarak, birbirleriyle rekabet etmekte ve bağımsız şirketler gibi çalışmaktadırlar. Uzmanlaşan işçiler, gerek üretim anında, gerekse tasarım süreçlerinde, aksamaların ve kusurların giderilmesi, verimliliğin artırılması gibi konularda sorumluluk üstlenmekte, inisiyatif almakta ve tüm sürecin bir parçası olmaktadır. Bu süreç aynı zamanda iş koşullarını ağırlaştırdığı gibi istihdamı da daraltmaktadır. Dolayısıyla üretimde esnekleşme baskısı dünyanın her köşesinde işgücünü istediği şartlarda eriştiği ve kullandığı bir montaj hattına dönüştürmektedir.

Özellikle ABD' li otomotiv üreticisi Henry FORD tarafından 1903 yılında geliştirilen "Üretim Bandı" tekniği daha sonraları Fordist üretim olarak tanımlanacaktır. Bu üretim örgütlenmesinin en büyük özelliği; üretimin büyük çaplı fabrikalarda ve her aşamasının aynı fabrika kompleksi içinde gerçekleştiği, çok sayıda işçinin aynı fabrikada toplandığı üretimin tek, ya da birkaç modelin çok ve basitleştirilmiş üretimine odaklandığı, üretimin her aşamasında standardizasyonun temel ilke

olduğu ve tüm üretim sürecinin üretim bandı üzerinde yoğunlaştığı, ona göre organize olduğu bir üretim örgütlenmesidir. Fordist üretimde üretim bandının hızı arttıkça verim yükselecek, birim zamanda imâl edilen ürün sayısı artacak, dolayısıyla ucuzlayacak ve bu arada daha az işçiye gereksinim duyularak işçi maliyetleri azalacaktır. Bu üretim modeli emek sürecinin dikey, hiyerarşik ve merkezi örgütlenmesini ifade ediyordu. Ancak küresel ölçekte sermayenin yaşamakta olduğu kriz, sınırsız, üretim ve kar oranlarında yaşanan düşüş eğilimi kapitalist üretimin örgütlenmesinde yeni arayışlara neden olmaktadır. Bu süreç emek sürecinin dikey, hiyerarşik ve merkezi örgütlenmesinin terk edilerek, yatay ve ademi-merkeziyetçi bir yapıya dönüşüm eğilimine güç kazandırmıştır.

Örneğin bir Ford Escort aracın tekerlek bilyonları ve camları ABD'den, şanzumanı Fransa'dan, silindir başlıkları ve defrosteri İtalya'dan, hava filtresi ve aynaları İspanya'dan, hız göstergeleri İsviçre'den, radyatörü ve ısıtma hortumları Avusturya'dan, koltuk minderleri Belçika'dan, arka tekerlek rotaları ve debriyaj eski Batı Almanya'dan, kelepçeler İsveç'ten, Egzoz boruları Norveç'ten temin edilmektedir.

Yine dünya genelinde otomotiv sektöründe üretim ve pazarlama sürecinde yaşananlara General Motors'un ürettiği Pontiac Le Mans'ın üretim politikasını da örnek olarak verirsek, bir Amerikalı General Motors' den Pontiac Le Mans aldığı bilmeden uluslar arası bir anlaşmaya girmektedir. General Motors' a ödenen 10.000 \$'ın yaklaşık 3.000 \$'ı işgücü ve montaj için Güney Kore'ye, 1.850 \$'ı teknik aksam için (motorlar, şaft, elektronik aksam) Japonya'ya, 700 \$'ı stil ve tasarım mühendisliği için eski Batı Almanya'ya, 3.750 \$'ı küçük parçalar için Tayvan, Singapur ve Japonya'ya; 250 \$ reklamcılık ve pazarlama hizmetleri için İngiltere'ye; 50 \$'ı bilgi işlem için İrlanda ve Barbados'a; kalan 400 \$'ı Detroit'teki strateji uzmanlarına, Newyork'taki avukatlara ve bankacılara, Washington'daki lobcilere, ülkenin her yanındaki sigorta ve sağlık sektörü çalışanlarına ve General Motors hissedarlarına verilmektedir.

Kapitalist Küreselleşme Sonucu Olyşan Krizler Sektörde Daralma Getiriyor

Küresel ölçekte üretim örgütlenmesine sahip olan otomotiv sektöründe son yıllarda yapılan araştırmalara bakıldığında sektörün dünyadaki Pazar paylan konjonktüre göre sürekli değişim göstermektedir. 2002 yılı itibariyle dünyadaki otomotiv üretiminin 10 ülkede yoğunlaştığı görülmektedir. ABD, Almanya, Brezilya, Çin, Güney Kore, Fransa, Japonya, İngiltere, İspanya ve İtalya'nın oluşturduğu bu grup küresel ölçekte toplam üretimin %80'ine yakın bir kısmını gerçekleştirmektedir. Bu süreçte dünya otomotiv üretimi belirli ülkelerde yoğunlaşırken benzer eğilim belirli firmalarda da görülmektedir. Motorlu taşıt aracı üreten firmaların sayısı azalarak, firma ölçekleri giderek büyümektedir. Dünya ölçeğinde 60 olan üretici firma sayısı 20'ye inmiş ve bu sektördeki şirket evlilikleri giderek artmıştır. Şirket evliliklerinin nedenleri ise; sınırlı ve giderek düşen kar oranları, aşırı kapasite ve yeni teknolojilerin geliştirilmesindeki giderek artan maliyetler olarak sıralanmaktadır. Gelişen rekabetçi ortamda, "ekonomik ölçek" hayati-önem taşımakta ve bu eğilim ise şirket birleşmelerini hızlandırmaktadır. Yakın gelecekte en çok 5 firmanın dünya ölçeğinde üretim yapacağı öngörülmektedir. Tüketici profiline hızlı değişimi; bol çeşit, mükemmel kalite, uygun fiyat ve güvenli araçları öngörmektedir. Ayrıca çevre faktörü, yeniden kazanım ve enerji tasarrufunun da önem verilen faktörler arasında olması bu sektördeki rekabeti daha zorlu bir hale getirmektedir. Bu dönüşümler şirket birleşmelerini kışkırtmakta ve binlerce işçi ve mühendis bu birleşmeler sonucu işsiz kalmaktadır.

Otomotiv sektöründe faaliyet yürüten çok uluslu şirketler, dünya ölçeğinde politikalar üretirken, kendi karlarını artırmak için yan sanayinin nasıl olması ve genel olarak piyasanın nasıl şekillenmesi gerektiğini de öngörmektedir. Dünya ölçeğindeki üretim/tüketim politikaları yerel sektörü de -bağlaşıklarından dolayı- etkilemekte ve tespit

ettikleri uzun ve kısa erimli politikaları ve üretim stratejileri ile yerel sektör politikalarını da belirleyerek yön vermektedir.

Ülkemizde Sektörün Gelişim Süreci

Ülkemiz Otomotiv sektörü üretime 1950' li yıllarda başlamıştır. İlk montaj hattı 1954 yılında orduya jip ve kamyonet üretmek amacıyla kurulmuş, 1955'te kamyon ve 1963'te otobüs montajı ile devam etmiştir. Daha sonraki yıllarda binek otomobili üreten montaj fabrikaları (Tofaş-Fiat, Oyak-Renault, Otosan-Ford) imalata geçmiştir. 1966'da ise otomotiv sanayi kendi modellerini geliştirerek montaja başlamış ve Otosan tarafından fiber-glass dolgusuyla "ANADOL" marka yerli otomobil üretilmiştir. İlk üretime başlandığı 1966 Aralık ayından 1984'e kadar geçen 18 yılda 87 bin adet "ANADOL" marka otomobil üretilmiştir. Bu süreci iki büyük otomobil firması olan Tofaş ve Oyak-Renault, İtalyan ve Fransız lisanslarıyla 1971'de otomobil üretmek üzere imalat hatlarını kurarak devam ettirmişlerdir..

1991-1993 yılları Türk otomotiv sektörünün üretim açısından en hızlı gelişiminin sağlandığı dönemdir. Bu dönemde imalat sanayiindeki ve iç talepteki hızlı gelişime paralel olarak taşıt araçlarında özellikle de otomobil üretiminde önemli ölçüde üretim artışı sağlanmış ve sektördeki büyüme ortalama % 30' lara ulaşmıştır. Ancak 1994 yılında yaşanan kriz ve hükümetlerin uyguladıkları ekonomik ve siyasi programlar ile bu dönemde hızlandırılan AB entegrasyon süreci ve Gümrük Birliği uygulamaları sonucunda ithalatın toplam pazardaki payı artmıştır. Özellikle 1996 yılında Gümrük Birliğine girilmesi ile ithalatta yaşanan artış otomotiv sanayiinin içine girdiği olumsuz koşulları daha da ağırlaştırmıştır. Otomobil sanayiinde, iç pazar talebinin çok üzerinde kapasitenin oluşması ve üretimin çok sayıda firma tarafından paylaşılması sonucu hem otomobil firmaları hem de bu otomobillere yönelik parça imal eden yan sanayi firmaları kapasitelerinin altında üretim yapmaya zorlanmıştır.

Otomotiv Sektörü Yıllık Motorlu Taşıtların Satış Miktarları (Bin Adet)

	1995	1996	1998	1999	2000	2001	2002	2003/2
Otomobil	217	240	316	289	467	131	91	12
Hafif Ticari A	38	64	122	91	153	52	67	10
Diğer	24	39	40	23	39	13	17	2
Toplam Satış	279	343	478	403	659	196	175	24
Yerli Araç Sat	238	246	298	226	319	101	92	12
İthal Araç S	41	97	180	177	340	95	83	12
İthal/Toplam S	15	28	38	44	52	48	47	50

Kaynak: OSD, Nisan 2002

Gümrük Birliği süreci ile birlikte ithalatın toplam pazardaki payı 1995'deki % 15 düzeyinden, 2002'de ise % 47' lere kadar yükselmiştir. 1995 yılında toplam Pazar içindeki ağırlığı % 85 olan yerli motorlu araç satışı ise ithal araçların aksine yıllar itibariyle azalarak, 1998'de % 62'ye, 2000 yılında % 48'lere kadar düşmüştür. Ancak döviz kurlarındaki artışın da etkisiyle 2001 yılından itibaren ithal araçlara olan talepteki azalma sonucunda yerli araç payı artmaya başlamış ve 2003 yılının ilk üç ayı itibariyle yerli-yabancı araç pazar payı %50 seviyesine ulaşmıştır.

Gerek yaşanan kriz gerekse otomotiv ithalatındaki artış ve iç pazarda yaşanan daralma otomotiv üreticilerini ihracata yöneltmiş ve özellikle 1995 yılıyla birlikte bir önceki yıla göre % 156 oranında artış sağlanarak, ihracatın üretim içindeki payı % 5,4'den % 11,4'e yükselmiştir.

Ancak üretim içerisinde zorunlu olarak artan ihracat payı otomotiv sektöründeki kapasite kullanımını arttıramamış ve otomotiv sanayinin sorunlarını ciddi oranda çözmeye yetmemiştir.

Oda Görüşü

Motorlu Taşıtların İhracatının ve Üretim İçindeki Payının Gelişimi (Adet)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003/2
Üretim	326.508	329.337	399.917	405.002	325.297	468.381	285.737	357.217	62.938
İhracat	37.310	42.181	31.369	37.227	90.709	104.226	201.843	261.903	43.155
(%)	11,4	12,8	7,8	9,2	27,9	22,2	70,6	73,3	68,6

Kaynak: Otomotiv Sanayii Derneği

Yıllara Göre Üretim Miktarları ve Kapasite Kullanım Oranları (%)

	1993	1994	1995	1998	1999	2000	2001	2002	2003/3
Üretim	453.465	268.343	326.508	405.002	325.297	468.381	285.737	357.217	103.705
Kap. Kul.%	77	46	46	50	36	50	29	35	38

Kaynak: Otomotiv Sanayii Derneği

Sektörle İlgili Genel öeşertenairme

Ülkemizin dünya ve AB ekonomisiyle yaşamakta olduğu entegrasyon süreci otomotiv ve yan sanayi üreticileri açısından şartlan daha da olumsuz hale getirdiği açıktır. Dünya Ekonomik Forumu tarafından hazırlanan Global Rekabet Raporu Türkiye'nin küresel ekonomide ve dolayısıyla sanayide mevzi kaybetmekte olduğunu göstermektedir. Tüm dünyada ulusal sanayilerin gelişimi için uygulanan koruma duvarları ülkemizde uygulanmamaktadır. Bunun yerine yaşanan Gümrük Birliği süreci ve uygulanmakta olan ithal ikameci politikalar, Türkiye'de sanayinin yapısal sorunlanm arttırmış, gerekli toplumsal fayda yerine zararlar ortaya çıkarmıştır.

Aynı Global Rekabet Raporunda geleceğe dönük büyüme için rekabet gücü endeksine göre yapılan sıralamada, 2000 yılında 58 ülke arasında 39'uncu olan ülkemiz, 2001 yılında ise 75 ülke arasından ancak 54'üncü olabilmiştir. Cari rekabet gücünde ise 29'uncu sıradan 30'uncu sıraya düşmüştür. Ekonomik performansı son yıllarda gerileyen Türkiye; Güney Afrika ülkeleri ve Brezilya gibi ülkelerle beraber büyüme potansiyelini gerçekleştiremeyenler arasında yer almaktadır. Büyüme potansiyeli sıralamasında 30'uncu olan Türkiye, firma düzeyinde inovasyon kapasitesi sıralamasında 71'inci, hükümetin bilgi ve iletişim teknolojilerine verdiği öncelik sıralamasında 69'uncu, büyümeye elverişli makro ekonomik ortamın sağlanmasında 68'inci sırada yer almaktadır. Tüm bu yönelimler çerçevesinde, Ülkemiz açısından otomotiv ve yan sanayinin ana problemlerini doğru değerlendirmek ve doğru tespitlerde bulunabilmek ancak sektörün dünyadaki ve yereldeki konumlarının ve aralarındaki organik ilişkilerin doğru tespit edilmesi ile olanaklıdır.

Bu çerçevede ülkemizdeki otomotiv ve yan sanayinin problemlerini 6 ana başlıkta toplamak mümkündür. Bunlar sırasıyla ;

1- Otomotiv sektöründe ulusal kimlik ve yatırım politikalarının oluşturulamaması, iç pazarda artan talebin siyasi iktidarlarca bastırılması,

2- Gümrük Birliği mevzuatı ve AB uyum süreciyle GATS anlaşmalarında tarife dışı engellerin konamaması ve uygulanan yanlış ithalat politikalan,

3- İç pazara yönelik üretim, uluslar arası şirketlerin ülkemizde bu alanda yaptığı yatırımlar ve bu yatırımlara ilişkin mevzuatla beraber artan kapasite sorunu ve düşük kapasiteyle çalışma,

4- AR-GE çalışma ve yatırımlarının yeterli olmaması ve bu alana aktarılan kaynağın dünya ortalamasının çok altında olması,

5- AB ile entegrasyon sırasında karşılaşılabacak çokuluslu şirketlerin, seri üretimi, yoğun rekabeti, düşük maliyetle üretimi, ürünün yüksek kalitesi, her yıl değişik modellerle piyasaya girmesinin ve kullandığı teknolojik yeniliklerin yarattığı avantajların yerli şirketleri olumsuz etkilemesi,

6- Eğitim kalitesindeki olumsuzluklar, üniversite-sanayi ilişkilerinin sağlıklı ve yeterli olmaması, siyasal istikrarsızlık ve üretim dışı kar faaliyetleridir.

Ülkemizde uluslar arası sermaye ile mali entegrasyon yaşayan yerli otomotiv sanayiinde, siyasal ve ekonomik krizlerin yarattığı kapasite problemleri dolayısıyla yan sanayiye de yansımaktadır. Özellikle uygulanan ekonomik ve siyasi politikalar sonucunda yerli üreticilerin yabancı ortaklıklara zorlanması,%50' lere varan ithalat hacimleri ve ürün çeşitliliği sonrasında iç pazarda yaşanan kapasite aşımı, sonrasında yan sanayide yaşanan kapasite düşümü, yerli malzeme kullanma oranlarının giderek düşmesi, lisans problemleri, AR-GE ve malzeme maliyeti gibi faktörler sektörün başlıca sorunlarını oluşturmaktadır.

Sonuç;

Günümüzdeki küreselleşme süreciyle dünya ölçeğinde otomotiv ana sanayii, fonksiyonlarını

giderek yan sanayie devretmektedir. Bu evrede yan sanayii, örgütlenme şemasını ve tedarikçi özelliklerini de hızla değiştirmektedir. Bu süreçte yan sanayi ana sanayinin yalnızca parça ihtiyacını karşılayan bir alan olmaktan çıkmaktadır. Özellikle ülkemiz otomotiv yan sanayi ihracatının toplam otomotiv sektörü ihracatı içindeki payı %46'ya ulaşmış durumdadır. Türk otomotiv yan sanayinin üretim kapasitesinin yılda 9 milyar \$ olduğu tahmin edilmektedir. Artık ülkemiz yan sanayii uluslararası pazarlara üretim yapan bir sanayi olarak düşünölmek durumundadır. Ancak bu yaklaşım uluslar arası normlara göre üretim yapma zorunluluğunu da ortaya çıkarmakta, bu da kullanılan tezgahlardan, çalışan insanlara kadar her alanda yeni bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır. Ayrıca sektörün rekabet gücünün arttırılması için sac, plastik hammaddesi gibi ithalata dayalı genel girdilerin yerel kaynaklardan temin edilmesi için üretim mekanizmaları harekete geçirilmeli ve bu yönde AR-GE çalışmaları teşvik edilmelidir. Ülkemizde AR-GE çalışmaları GSMH' ntn en az %1-1,5 oranına getirilmeli ve tasarım alanında kısmen de olsa söz sahibi olabilecek çalışma ve üretimler gerçekleştirilmelidir. Yine benzer şekilde önemli girdilerden birisi olan enerjinin de sürekliliği ve dünya fiyatları düzeyinde sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması da büyük bir önem taşımaktadır.

Otomotiv ve yan sanayii sektöründe iç pazar kadar ihracata yönelik üretim de büyük önem taşımaktadır. Ancak ihracata yönelik üretim planlaması yapabilmek için en az 5 yıllık bir öngörü gerekmektedir. Ülkemizde siyasal ve ekonomik istikrarın olmaması, sektöre yönelik stratejik planlamanın bulunmaması, yan sanayide yerli parça kullanım oranının giderek düşmesi, ana ve yan sanayide yabancı sermaye miktarının artması ulusal otomotiv sanayinin oluşumundan / varlığından bahsetmeyi mümkün kılmamaktadır. Artık ana

sanayinin emrinde ve yanmda bir yan sanayi, uluslar arası pazarda ise (otomotiv ve etkileştiği alanlarda) tüm sektörlerle üretim yapabilen; her alanda teknolojik yapısı (makina, insan, taşıt,v.b.) son derece güçlü, değişen talebe uyum sağlayabilen bir KOBİ yapısı oluşturularak, ülkemiz sanayisi açısından " ulusal teknoloji üretimi politikası " gündeme getirilmelidir.

Sonuç olarak, küreselleşen sektörde kalite, fiyat ve teslimat performansı ile dış satım kabiliyetini ispatlamış olan Türkiye'de kurulu otomotiv ana ve yan sanayi, kısa ve orta vadede dış satımını sürdürmek ve genişletmek için yeni avantajlar geliştirmek zorundadır. Aksi halde dünya piyasasındaki bu talepler başka ölkelerce karşılanacaktır. Ürün tanımlamada ve tasarım aşamasında mühendislik katkıları, üretim merkezlerimizdeki AR-GE ve laboratuvar yatırımlarıyla teknolojik yeteneklerimiz geliştirilerek üretim sürecindeki mühendislik katkıları arttırılmalıdır. Ana ve yan sanayi işbirlikleri geliştirilerek, atıl kapasitenin kullanımına ve yaratılan katma değerin arttırılmasına odaklanılmalıdır. Devlet , sektöre gerekli istikrar ortamını sağlayarak, kurumlar arasındaki koordinasyonu, teknik mevzuat uyumu, teşvikler ve vergiler ile ilgili yasal düzenlemeleri gerçekleştirerek bu hedefe ulaşılmasına destek vermelidir.

Kaynaklar;

1. TMMOB Makina Mühendisleri Odası Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumları Sonuç Bildirgeleri
2. Türkiye Vakıflar Bankası T. A.O./ Sektör Araştırmaları Serisi
3. www.obiet.gazi.edu.tr/dokumanlar/makaleler/sektoranalizi.html
4. Otomotiv Sektöründe Değişim / Bursa Şube

Konya'da Çöken Bina Degil, Zihniyet...

Yaşanan Her felaketin ardından ölen ve yaralanan insanların artması, yıkımların çoğalması yine günlük yaşamımızın birer parçası olmaya, bunlara alışmamız gerektiği mesajlarına her yerde defalarca rastlar olduk. Aslında bu durum birçok şeyin göstergesi olarak duruyor karşımızda.

Konya'nın en zengin semtlerinden Selçuklu İlçesi Feritpaşa Mahallesi'nde 10 katlı, 37 daireden oluşan Zümrüt Apartmanının, bayramın ikinci günü akşam 20.15'de büyük bir gürültüyle çökmesi yine o çokça tartışılan konuları gündeme getirdi.

Yerel seçimlerin yaklaştığı bir dönemde ortaya çıkan vahşet, gözleri yine kentlerde dönen rantta, büyük paralar karşılığı verilen ruhsatlara çevirdi. Odamız yıllardır durmadan söylediği, uyarılarda bulunduğu konular bu tür facialar sonucunda yine gündeme gelmektedir.

Japonya gibi deprem kuşağında bulunması nedeniyle yerleşme ve yapılaşma konusunda özel bir kültür ve denetim sistemine sahip olması gereken ülkemizin hala etkili ve yeterli bir imar kanununun bile olmaması oldukça düşündürücüdür.

Hiçbir zemin etüdü ve statik hesabı yapılmadan, eski dere yatakları veya tanınmaz arazileri gibi kaygan toprakların üzerine denetimsiz bina inşa edilmesinin ne gibi insani felaketlere yol açabileceği Konya'da yaşanan faciayla bir kere daha görüldü.

Estetik ve yapı kalitesi yönünden son derece kötü binalara sahip olan Türkiye'nin, 17 Ağustos ve 12 Kasım depreminde yaşadığı acı hala bütün tazeliğiyle belleklerde iken, Konya'daki bu son

felaket, sorunlarımızı çözme kültürü konusunda nasıl büyük bir zihniyet zaafı yaşadığımızı da gösteriyor.

Binlerce insanımızın hayatını kaybettiği Marmara depreminden sonra yapılaşma konusunda alınması gereken tedbirlerin hangilerinin alınması başarılabildi?

Mühendisliğin temeli sayılan statik hesaba ve zemin etüdü konularının yapılar da kullanılması gereken asgari çimento ve demir miktar konusunda etkin bir denetim sistemi neden hala oluşturulamadı?

Bu şartlara uygun asgari özelliklere sahip olmayan mevcut binaların sağlamlaştırılması için hangi çalışma projeleri başlatıldı ve bunlardan ne gibi sonuçlar alındı?

Sadece, deprem bölgesi olarak nitelendirilen Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bolu, Bursa, Çanakkale, Denizli, Düzce, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ ve Yalova'nın da aralarında bulunduğu 19 ilde uygulanan "yapı denetim sistemi", hangi gerekçeyle, Konya'da dahil tamamı deprem kuşağında bulunan Türkiye'nin bütün illerine yaygınlaştırılmadı?

Deniz kumundan ev yapan yapsatçılann, her türlü insani, ahlaki ve mesleki normdan bihaber fırsatçı insan yığınlarının hangi sosyo-ekonomik ve kültürel süreçler sonucunda ortaya çıktığını bu bağlamda iyi analiz etmemiz gerekir. Batının iki yüzyılda gerçekleştirdiği-şerirleşmenin bu coğrafyadaki adı kof bir gecekondulaşma fiyaskosu olmuştur. İstanbul, Ankara ve İzmir de dahil hiçbir şehrimiz imar planları esasları dahilinde gelişim göstermeyi başaramadı. Kentlerimizin jeolojik özelliklerini gösteren topografya haritaları yapılmadığı için bu özelliklere uygun bir yapılaşma modeli hiçbir zaman ülkemizde yaşama geçirilemedi.

Mesleğinde ehil olmayan niteliksiz insanların bilinçsizlikten kaynaklanan vurdumduymazlığı, devletin bu konulardaki duyarsızlığını besledi.

Görüldüğü üzere Konya felaketinin kökeni ve boyutları bizim fikri dünyamızın derinliklerinde yatan temel sorunlara işaret ettiği ölçüde, çok daha komplike ve çözülmesi zor bir mesele haline geliyor. Ama bütün bunlara rağmen eğer her depremde veya bina çöküşünde "kötü inşaat", "yapsatçı hatası", "müteahhit fırsatçılığı" ve hatta "malzeme hırsızlığı" gibi facialarla yeniden karşılaşmak istemiyorsak, bunlann üzerine gitmemiz gerekiyor. Çünkü çöken çürük binaların altında kalmaktan kurtulmanın yolu öncelikle bu ilkel zihniyetten kurtulmamızdan geçiyor.

Defalarca uyarmamıza rağmen yaşanan birçok depremden ders almayarak, denetimsiz bir yapılaşmayı teşvik eden, kamusal denetim alanını bütünüyle ticarileştirerek özelleştiren, demokrasinin temel gereklerinden olan katılımı reddederek "biz yaptık, oldu" zihniyetiyle hiçbir tartışma, öneri ve uyarıya kulak asmayarak yangından mal kaçıırıcısına 3 dakikada kararlaştırılan yasa ve yönetmelikler değil; ülke ve toplum yararına sağlıklı, planlı, güvenli yapıların gereklerinin denetleneceği bir yapı denetimi istiyoruz demiştik.

Ülkemizin imar hukukunun; planlı kentleşme ve yapı üretim süreci ile denetiminin bütünlüklü olarak ele alınması gerektiğini on binlerce insanımızı yitirdiğimiz felaketlerin üzerinden geçen her yıl özellikle vurguladık.

Yaşadığımız coğrafyada, en ucuz "varlık" olan insan yaşamı sistem çarklarını daha hızlı döndüren, otuz saniyede çıkarılan yasalarla, yönetmelikler bütünüyle "şeyleştirilir", meta olur. Yapı denetimi sürecinde olduğu gibi bir avuç yağmacı ve vurguncunun rant paylaşımı, yaşam hakkının yerini alır demiştik.

Başta İstanbul olmak üzere plansız, denetimsiz, imarsız yapılaşma ve gecekondulaşmanın deprem ve çökme olasılığının, bilim adamları, meslek odaları tarafından büyük risklerin taşıdığı ifade edildiği yerlerde bile idarenin tam bir aymazlığı söz konusu. Bu felaketlerin önlenmesine dair bugüne kadar kayda değer hiçbir çalışma yok.

Bu ülkede artık siyasi ve ekonomik bir rant kapısı haline gelen yapılaşma yeni bir olgu değil. Felaketlerin sorumlularını aramaya, yıllardır bu rantiyenin bilinmesine rağmen buraları yerleşime açanlardan, zeminlerin yetersiz olduğu halde ruhsat verilmemesi gereken binalara ruhsat veren belediyelerden ve bu felakete göz yumanlardan başlamak gerekiyor. Sonra yerleşimin planlanması ve buralarda yapılacak yapılarda proje aşamasından başlayarak, yapının imalat sürecine kadar sorumluluğunu yerine getirmeyenlerden.

Yapılan birer felakete dönüştüren bu düzen ve bu düzenden nemalananlardır. Hortumcular, gecekondular ve toprak ağaları, otopark mafyası, arazi rantı vurguncularına arka çıkanlar; bugüne değin 13 kez imar affi yasası çıkarılanlar, çıkar düzenini sürdürenler tüm bunların hesabını vermelidir.

Yaşanan faciada hayatını yitirenlere başsağlığı diliyor, yakınlanmın acısını paylaşıyoruz.

Özelleştirme Talanına Son Verilsin TÜPRAŞ'ın Özelleştirilmesi Durdurulsun!

6 Şubat 2004

AKP iktidan mecliste elde ettiği sayısal çoğunlukla birlikte hükümet olduğu tarihten bugüne kadar geçmiş siyasi iktidarlardan daha istekli bir biçimde IMF/DTÖ ve Dünya Bankası güdümlü politikaları ve özelleştirmeleri bire bir uygulamaktadır.

Hayata geçirilen bu politikalarla özelleştirmelere hız verilerek ülkemizin yer altı yer üstü kaynakları uluslar arası sermayeye peşkeş çekilmektedir. Bu peşkeşin son örneğini ise TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafineri A.Ş.) 'ta yaşamaktayız.

İhalesi tamamlanarak devir işlemlerinin başlaması için Özelleştirme Yüksek Kurulu kararının Bakanlar Kurulunda imzaya açılan TÜPRAŞ'ın özelleştirilmesi kabul edilemez.

TÜPRAŞ'ın özelleştirilmesi (uluslar arası emperyalist tekellere peşkeş çekilmesi) demek;

- 2003 yılı Ciro su 13 milyar dolar, net kan 300 milyon dolar olan kuruluşu cirosunun onda birine uluslar arası emperyalist tekellere peşkeş çekmek,
- Yeniden kurulmak istense 6-7 milyar dolar yatırım isteyen ve 4700 yetişmiş personelinin eğitimi yıllar alacak bir kuruluşu talana açmak ve binlerce çalışanı işsiz bırakmak,
- Dünyayla rekabet edebilen ileri teknolojiye sahip Orta Avrupa ve Ortadoğu'nun en büyük, Avrupanın 7. büyük rafine şirketini yok etmek,
- Bugünkü hisse senedi fiyatı üzerinden hesaplandığında borsa değeri 2.3 milyar dolar olan, 2001 yılında %31'i halka arz edildiğinde 1.2 milyar dolar gelir getiren bir kuruluşu bugün 1.3 milyar dolara talana açmak,

kısacası **halkımıza** ihanet etmek demektir.

Akaryakıt ve petrol satışında %87'lik bir paya sahip olan TÜPRAŞ'ın özelleştirilmesi demek ülkemizin petrol bağımlılığını artırmak demektir. Böyle stratejik bir kuruluşun satılması ülke ekonomisini zarara sokmak demektir,

TÜPRAŞ kendinden daha düşük kapasitede çalışan ve uluslar arası finans kuruluşları tarafından

belirlenen kredi notu daha düşük olan Tafnet Şirketinin oluşturduğu konsorsiyuma 13 Ocak'taki ihale ile satılmak istenmektedir. Ayrıca Tafnet Şirketi ise Tataristan Mal Mülk Bakanlığının %31 ortak olduğu şirkettir.

Kuruluş bedeli 7 milyar dolar, yıllık kan 300 milyon dolar, ulusal savunma ve doğal afetlere karşı hazırlıklı olmak amacıyla stoklanndaki 750 milyon dolarlık petrol ve ürünleri olan TÜPRAŞ'ın 1.3 milyar dolara özelleştirilmesi gerçekleştirilecek olan talanın açık bir göstergesidir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası;

- 10 milyar dolar değerindeki TÜPRAŞ'ın uluslar arası tekellere peşkeş çekilmesine,
- Kamu kaynaklarını IMF/DTÖ ve Dünya Bankası güdümünde uygulanan Yapısal Uyum Politikaları ile yok edilmesine,
- TPAO'ya bağlı Batman ve Adıyaman Bölge Müdürlüklerinde çalışan bin geçici ve daimi işçinin işten çıkarılmalanna,

Sessiz kalmayacak Kamu kaynaklarından halkımızın eşit ve sağlıklı yararlanabilmesi için çaba harcayacaktır. Batman TPAO'dan çıkarılan çalışanların işlerine geri çağırılmasına, ulusal değerimiz olan TÜPRAŞ'ın peşkeş çekilmesine son verilmesini talep ediyoruz.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak; IMF güdümlü bütçe açığını kapatmak için kamu kaynaklarını yok pahasına satan siyasi iktidarlar bu kaynaklarımızın halkın refahı için planlı bir şekilde kullanılmasına davet ediyoruz.

Çözüm IMF/DTÖ/Dünya Bankası'nın Yapısal Uyum Programlarında değil üreten, sanayileşen, demokratik bir politikanın izlenmesinde, ulusal sanayi ve kalkınma modelindedir.

Saygılarımızla,

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Oda Sekreteri
Ali Ekber ÇAKAR

Basın Açıklamaları

CARGILL Emperyalist Talanın Yeni Bir Adıdır

6 Şubat 2004

Uluslar arası finans-kuruluşlarının dayattığı yapısal uyum programları çerçevesinde ülkemizde yürütülmekte olan özelleştirme politikaları kamu kaynaklarımızı talana açmakta, çiftçimizi, köylümüzü, çalışanları, kısacası emeği ile geçinen tüm halkımızı mağdur etmeye devam etmektedir.

Uluslararası emperyalist tekellerin ve onların kurumlarının istemleriyle ülkemizde yabancı sermaye girişinin kolaylaştırılması, kamusal ve yaşamsal hizmet alanlarının imzalanan anlaşmalarla uluslararası ticarete açılması gibi benzeri uygulamalar ülkemizin dışa bağımlılığını güçlendirmektedir.

Ülkemizde yaşanan bir örnek de, Amerikan kökenli uluslararası bir tarım tekeli olan ve özellikle tohum, tarım ürünleri, genetik gıda prosesi alanında olmak üzere toplam 65 ülkede, 130 değişik alanda, 1000 ayn yerde faaliyet göstermekte olan CARGILL'dir.

CARGILL Orhangazi Mısır İşleme Tesisinin yapımı çevre koruma kurallarına uymadığı gerekçesiyle Danıştay kararı ile durdurulmasına rağmen 1999 yılında çıkartılan uluslararası tahkimi de arkasına alarak faaliyetine başlamıştır. CARGILL şirketinin ülkemizde yapmakta olduğu üretimler ve uygulamalar yasa dışı olup Danıştay kararlarını yok sayarak faaliyetlerini sürdüren şirketin faaliyetlerine son verilmelidir.

Ülkemiz, şekerin doğal hammaddesi olan şeker pancarı üretiminde Fransa, Almanya ve ABD'nin ardmdan dünya dördüncüsü, Avrupa Birliği ülkeleri arasmda ise üçüncü sırada yer almaktadır. CARGILL gibi uluslar arası tekellerin pazarını genişletmek kaygısıyla IMF/DTÖ ve Dünya Bankası politikalarını hayata geçiren siyasal iktidar nişasta bazlı şekerin kotasını %15'lere yükseltmektedir. Bu rakamın Avrupa Birliği ülkelerinde %2 civarında olduğu düşünülürse uluslararası tekeller ve dolayısıyla

CARGILL için yapılmak istenenin açıkça görüldüğü bir gerçektir.

Yapılan uygulamalar ülkemizdeki 27 şeker fabrikasını özelleştirmesi, milyonlarca çiftçinin geçim kaynağı olan şeker pancarının kotasının kaldırılmaması anlamına gelmektedir. Bu yolla, Türkiye'nin öz kaynağı olan şeker pancan bir kenara itilmektedir. Türkiye'de üçte biri dış alımla sağlanan mısıra dayalı üretim yapan CARGILL gibi şirketlerin önü sınırsız bir şekilde açılmaktadır. Ülkemizde uygulanan tüm bu politikalar yetmiyormuş gibi 59. Hükümet'in Başbakanı ABD Başkanı ile görüşmesinde CARGILL'in yasal statüye alınmasını ve nişasta bazlı şekere uygulanan kotaların artırılmasını görüşebilmektedir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası;

- Emperyalist devletler ve onların yerli ortaklarının, gelişmekte olan ülkelere yönelttiği ve her alana yayılmış olan sömürünün beklenen bir sonucu olan bu uygulamaların durdurulmasını,
- CARGILL ve benzeri şirketlerin faaliyetlerinin durdurulmasını,
- Öz kaynaklarımızın kullanımının önündeki engellerin kaldırılmasını,
- Milyonlarca çiftçimizin mağduriyetinin giderilmesini,
- Özelleştirme yolu ile kamusal alanların talanına son verilmesini,

Talep etmektedir.

Saygılarımızla,

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Oda Sekreteri
Mi Ekber ÇAKAR

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Yasa Tasarısına Karşı Ortak Eylem Takvimi Açıklandı

10 Şubat 2004

TBMM kapısının önünde 12 Kuruluşun temsilcilerinin ve üyelerinin katıldığı kitlesel basın açıklamasında TMMOB Başkanı Kaya Güvenç tarafından ortak eylem programı açıklandı.

Bilindiği gibi Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı tartışmadan, tartışılmadan, hızla, TBMM Komisyonlarından geçirilmiş ve Meclis Genel Kuruluna sevk edilmiş bulunmaktadır.

Bizler, işçi ve kamu çalışanları sendikaları konfederasyonun, meslek kuruluşları ve demokratik kitle örgütleri, bu Tasarın'ın geri çekilmesi, bu tasarıya yerine halkımızın taleplerini içerecek gerçek bir reformun hazırlanması ve gerçekleştirilmesi için bir araya geldik.

Dün 9 Şubat 2004 günü bir Basın Toplantısı düzenleyerek neler istediğimizi ve bu amaçla 14 Şubat 2004 tarihine kadar yapmaya karar verdiğimiz eylemleri kamuoyuna açıkladık.

Eylemlerimizi ve tarihlerini şimdi bir kez daha açıklıyoruz:

* **10 Şubat 2004 / Salı:**

AKP Milletvekillerini tasarı hakkında bilgilendirmek amacıyla faks ve e-posta gönderme eyleminin sürdürülmesi TBMM'nde AKP ve CHP Grup Başkanvekilleri ve Milletvekilleri ile görüşülmesi

* **12-20 Şubat 2004 :**

Basına bilgi, TV-Radyo Programları, afisleme ve bildiri dağıtma etkinliklerinin gerçekleştirilmesi

* **14 Şubat 2004 / Cumartesi :**

Bandırma Mitingi

* **17 Şubat 2004 / Sah:**

TBMM'nde Milletvekillerinin kitlesel olarak ziyaret edilmesi

* **21 Şubat 2004 / Cumartesi :**

Adana-Diyarbakır-Samsun Bölge Mitingleri

* **22 Şubat 2004 / Pazar:**

İstanbul Bölge Mitingi

* **6 Mart 2004 / Cumartesi :**

Ülke çapında katılımla gerçekleştirilecek olan "TASARILARI GERİ ÇEK" Ankara Mitingi

TBMM ziyaretleri Tasarı görüşme sürecine devam ettirilecektir.

Bu program gelişmelere göre gözden geçirilebilecektir.

Bu etkinliklere karşın, yasa tasarısı geri çekilmezse, üretimden gelen gücün kullanılması da dahil olmak üzere, demokratik direnme hakkımızı kullanmak için yeni bir "Eylem Programı" hazırlanacak ve hayata geçirilecektir.

Şimdi burada bir kez daha tekrarlamak istiyoruz:

Kamu yönetiminde köklü bir reforma ihtiyaç vardır.

Ancak, bu tasarı ülkemizin gerçeklerine ve ihtiyaçlarına uygun değildir. Bu tasarı uluslararası sermayenin ve onların örgütlerinin taleplerini karşılamak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu Tasarı hazırlanırken, toplumun büyük bir kesiminin ve onların örgütlerinin görüşleri alınmamıştır.

Bu haliyle Tasarı, reform değil, bir tuzaktır.

Biz Türkiye'nin demokratik toplumsal örgütleri olarak:

- Geleceğimizi ipotek altına alacak olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı başta olmak üzere, devamı niteliğindeki diğer tasarılar hep birlikte hemen geri çekilmesini istiyoruz.

- Halkın geniş kesimlerinin taleplerini karşılayacak, demokratik açılım sağlayacak bir reformun hayata geçirilmesi için "ortak mücadele" verme konusunda inatçı ve kararlı olduğumuzu kamuoyuna ilan ediyoruz.

- Bu tasarıların geri çekilmesi talebini taşıyan tüm siyasi partileri, konfederasyonları, meslek kuruluşlarını, demokratik kitle örgütlerini ve halkımızı, önümüzdeki eylem sürecinde birlikte davranmaya davet ediyoruz.

**TÜRK-İŞ - DİSK - KESK - TÜRKİYE KAMU-SEN
- TMMOB - TÜRMOB - TTB - MÜLKİYELİLER
BİRLİĞİ - ADD - DENETDE - TÜRK KADINLAR
BİRLİĞİ - TÜRKİYE ZİRAATÇILAR DERNEĞİ**

mmo günlüğü

Ocak 2004

6 Ocak

Oda Yönetim Kurulu toplantısı yapıldı.

? teak

Konya Şube Denetlemesine Mümtaz ERGEN,
Osman ÇAKIL katıldı.

t İeal

• Samsun Şube Denetlemesine Metin YÜCEL,
Yıldırım ÇAKAR katıldı.
• Mersin Şube Denetlemesine Mümtaz ERGEN,
Osman ÇAKIL katıldı.

10 ©ealc

• Trabzon Şube Denetlemesine Metin YÜCEL,
Yıldırım ÇAKAR katıldı.
• İstanbul Şube Denetlemesine Yahya BULAT,
Simavi BAKIR, Meftun GÜRDALLAR, Ömer
YÜCESOY katıldı.
• Denizli Şube Denetlemesine Erdoğan KIRIŞ,
Hüseyin Cahit CENGİZ katıldı.
• Gaziantep Şube Denetlemesine Zeki ESKİLER,
Selahattin ALSANCAK katıldı.

11 Oealc

• Diyarbakır Şube Denetlemesine Zeki ESKİLER,
Selahattin ALSANCAK katıldı.
• Edirne Şube Denetlemesine Halil KÖYBAŞI,
Yahya BULAT katıldı.
• Antalya Şube Denetlemesine Hüseyin Cahit
CENGİZ, Murtaza ERGEN, Osman ÇAKIL katıldı.
• Kayseri Şube Denetlemesine Hasan ESEN,
Hüseyin KAYA katıldı.

14 Oealc

Kocaeli Şube Denetlemesine Hasan ESEN,
Süleyman DEMİRÇELİK, Hüseyin Cahit CENGİZ
katıldı.

17 ©sak

• İzmir Şube Denetlemesine Zeki ESKİLER, Servet
TETİK, Selahattin ALSANCAK, Erdoğan KIRIŞ
katıldı.

• Bursa Şube Denetlemesine Galip AKALIN,
Süleyman DEMİRÇELİK katıldı.

20 ieal

• Oda Yönetim Kurulu toplantısı yapıldı.
• Adana Şube Denetlemesine Zeki ESKİLER,
Selahattin ALSANCAK, Akın BENLİOĞLU
katıldı.
• TMMOB Bergama-Ovacık Altın Madeni
İşletilmesi ile ilgili sürecin değerlendirilmesinin
yapıldığı toplantıya OYK Sayman Üyesi Ahmet
ENİS katıldı.

22 ieafe

TMMOB Saymanlar, Hukuk ve Mali Danışmanlar
Ortak toplantısına OYK Sayman Üyesi Ahmet
ENİS katıldı.

24 O>ak

MMO İzmir Şubesinin Kongre ve İş Merkezinin İş
Merkezi Bölümünün açılışı yapıldı. Açılışa TMMOB
Başkanımız Kaya GÜVENÇ, Oda Yönetim Kurulu
Üyelerimiz ve geçmiş dönemler Oda Başkanı
Mehmet SOĞANCI katıldı.

21 Seal

Oda Yönetim Kurulu toplantısı yapıldı.

2? icafc

• 29 Ocak 1993'te geçirdiği elim bir trafik kazasında
yaşamını yitiren Oda Genel Sekreterimiz Suat Sezai
GÜRÜ'yü aramızdan ayrılışının 11. yılında artan
özlem, sevgi ve saygıyla andık.
• Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun
önünde kadrolaşmanın ulaştığı boyutlar, SHÇEK
çalışanlarının can güvenliğinin kalmaması,
Kurumun güvenliğini sağlaması gereken
yöneticilerin silahla dolaşıp, çalışanlara tabanca
çekmesiyle ilgili SES Genel Başkanı İsmail H.
TOMBUL tarafından yapılan basın açıklamasına
OYK Üyeleri ve Oda Teknik Görevlileri katılarak
destek verdi.

**KAMU YÖNETİMİ TEMEL
KANUNU'NUN
GERİ ÇEKİLMESİ İÇİN,
HALKIN TALEPLERİNİ İÇEREN
GERÇEK BİR REFORM İÇİN**

6 MART'TA

ALANLARDA OLACAĞIZ!!!